

KARDINAL PELETIO

(fragment)

1.

12. septembra 1862. godine izvesna stara gospođica upita braću Gonkur: – *Et puis, pourquoi sommes – nous faits en viande?*

Čuvši ove reči kardinal Peletio se okrenu s osećanjem nelagodnosti. Poslednju noć je proveo u palati grofice Kostrovicke koja je, samo što su prvi sunčevi zraci probili prozorska okna prozorčeta za luftiranje u boji, rekla:

– Dragi moj, sigurna sam da si u meni začeo dete: dečaka, ako treba da budem precizna. Već ga osećam u svojoj utrobi, gde nameravam da ga nosim najmanje sedam godina. Naime, smatram da se plod uopšte nosi prekratko, da se prerano donosi na svet, što je nesumnjivo uzrok netalentovanosti ljudi. Osim toga želim da budem sigurna da tokom tih sedam godina neću ponovo zatrudneti i da ta sigurnost moju misao neće učiniti lakomnom i odviše slobodnom u trenucima u kojima to nije preko potrebno? Ah, zar ne bi mogao, dragi moj, ti koji si sin velike Materice crkve da održiš malu, malecnu misu u znak podrške mojoj nameri?

Kardinal Peletio nije uzeo te ranojutarnje ispovedi za ozbiljno, čak naprotiv, obradovao se čuvši da je postao tvorac duhovnog sina koji će dosta dugo sazrevati u grofici. Međutim, reči one stare gospođice koje je slučajno čuo u salonu gospode Gonkur, snažnije potresoše njegovu maštu: – Da li je grofčina namera bila da moj sin bude od krvi i mesa? – upita samog sebe.

2.

Krajem septembra 1880. kardinal Peletio je dobio pismo koje je mirisalo na parfem. Pomirisavši ga stavi neotvorenu kovertu na pisaći sto i reče poluglasno: – Nakon čitanja ovog pisma zamišljaćemo (uvek se sebi obraćao u prvom licu množine, nikada nikom ne govoreći ti osim svome Gospodu i lakeju) da smo imali predosećanje, da smo predviđali njegov sadržaj. A *sada* se potrudimo da rečima preciziramo ono što ćemo *kasnije* nazvati predosećanjem i te reči poverimo brizi komada papira, da ne bismo postali žrtva banalnih iluzija. I, na margini jednog svetovnog časopisa napisao:

- za ženu koja moli za novac: *zatražićemo molitve za nju;*
- za ženu koja moli za molitvu: *naložićemo da joj se pošalje novac;*
- za Jevrejku koja želi da vidi Papu: *napisaćemo pismo;*
- što se tiče nečeg ozbiljnijeg: *trenutno nećemo učiniti ništa;*

–što se tiče nečeg još ozbiljnijeg: nakon čitanja pisma postupićemo na način koji smatramo najodgovarajućijim.

Nakon čega je sa dugim, venecijanskim makazama, čije ručke su bile obložene sedefom, rasekao ivicu koverta i iz nje izvukao siv list papira prekriven lepim, kosim rukopisom grofice K. koja ga je obavestavala da joj se upravo rodila slatka beba, debeljuškasta i rumena, muškog pola i da je na krštenju dobila ime Vilhelm/Gijom.

...Zabrinulo bi me ako bi mi Vaša eminencija uzela za zlo što sam bebu u svojoj utrobi držala jedanaest godina duže nego što smo se dogovorili i utvrdili. Sve skupa osamnaest godina. Međutim, verujem da će V. E. priznati da je za stvaranje pesnika potrebno najmanje devet puta više nego za stvaranje slona. Et Guillaume n'est pas un elephant, je vous assure; il est un Apollinaire.

*Ljubeći rub Tvoje odore,
ostajem*

*u trajnoj ljubavi, kao i uvek,
rođaka*

Anželik.

Pročitavši pismo još jednom kardinal baci pogled na margine svetovnog časopisa koji je ležao pred njim na pisaćem stolu i zamisli se duboko nad tim kakvo stanovište da zauzme: Da li treba da se moli za nju? Da li treba da joj pošalje novac? Da li treba da joj napiše pismo? Da li, možda, trenutno ne treba da uradi ništa? Ili, naprotiv, treba da posle čitanja tog pisma postupi na način koji smatra odgovarajućim?

– U tom posebnom slučaju najodgovarajućiji način delanja je, možda, uzdržavanje od delanja – reče samom sebi. Posle trećeg čitanja pisma ipak dođe do zaključka da ostavljanje stvari njihovom toku može biti opasnije po Svetu stvar nego po njega samog.

3.

Kada bi neko pitao kardinala Peletia za naziv mesta u kome je došao na svet, morao bi da ga potraži u svojim papirima, a ne u pamćenju, jer nije postojala ni trunčica sećanja, ni senčica slike te strane zemlje, kojom je svojevremeno, po ravnom putu prošla kočija sa par poštanskih, kasajućih konja koji su sa njegovom majkom žurili u Rim, gde je sebi obećala da će ga roditi. Ako bi ga neko ipak upitao *kada* se taj srećni događaj dogodio, odgovorio bi krajnje precizno:

Kardinal Peletio rođen je prvoga dana 1822. godine i kršten već sledećeg jutra u maloj crkvi na ivici šume, nedaleko od puta.

Ne! Ne slažem se s istoričarima koji 1822. godinu ne tretiraju sa specijalnim strahopostovanjem. Čak naprotiv, smatram da se u celoj prvoj polovini XIX veka ističe upravo on koji je započeo novu epohu u istoriji Rima i istovremeno u istoriji razvoja evropske i hrišćanske misli. S pogledom uprtim u nadmene cifre poput 1804, 1812, i 1814, i 1815, 1830, 1848. neki istoričari, čini se, kao da ne primećuju značaj jednog stidljivog dekreta koji je

upravo leta gospodnjeg 1822. stidljivo dopustio štampanje i prodaju u Rimu knjiga koje se odnose na kretanje Zemlje i ukinuo uzvišenu odluku Kongregacije prelata i kardinala od 22. juna 1633, *videre licet*:

Terram non esse centrum Mundi, nec immobilem, sed moveri motu, etiam diurno, est item propositio absurda, et falsa in Philosophia, et Theologicè considerata ad minus erronea in fide.

Moralo je da prođe ne manje od dvesta sedamdeset i devet godina, otkada je izvestan astronom, ekonomista, pravnik, lekar i kanonik uspeo da preduhitri Inkviziciju i stigne da umre prirodnom smrću, ubrzo nakon izlaska iz štampe svojih šest knjiga *De revoltcionibus orbium coelestium* posvećenih Njegovoj svetosti Pavlu III – da bi kardinali i prelati shvatili da ljudski svetovni mozgovi mogu lako i bez grča *istovremeno* da vare Kopernikove, Keplerove, Galilejeve i Njutnove ideje, s jedne strane, i Jahveove, s druge, i da poznavanje određenih astronomskih činjenica i zabava, konstruisanjem zakona prirode, ne moraju biti nužno opasni po Crkvu.

Mladi Peletio došao je na svet upravo te 1822. godine, prema tome nije video u tome ništa neobično, čak naprotiv, činilo mu se sasvim prirodnim da se hrptovi kopernikanskih kosmografija smelo i otvoreno pružaju prema pobožnim knjižarskim policama, i takoreći prirodnom čini vera u to da se učenje ne mora razvijati na štetu, već naprotiv, u slavu Isusa Hrista. Oni u koje je sumnjao zbog toga što u sebi kriju istinsku opasnost nisu bili fizičari zauzeti mrtvom materijom, ni prirodnjaci koji su zabadali nos u tu materiju, od koje su sazdana živa bića već – pesnici, pesnici koji se usuđuju da ne budu alhemičari u oblasti Prvobitne materije (*Materia Prima*) koju u povezanosti s Opipljivim vidom (*Forma Corporeitatis*) predstavlja Čovekovo telo, već u Vidu koji postoji Sam po sebi (*Forma Subsistens*), ne podleže (transcendentalno) Zakonima promena, jer predstavlja Čovekovu dušu; pesnici koji poznaju Saznajnu vlast te Duše (*Vis Cognitiva*) zaluduju i zaslepljuju, izazivaju nepotrebne izgrede Njenoj nematerijalnoj supstanci i uopšte neodgovarajuće brljaju po Njoj koja je Izvor svih životnih i intelektualnih aktivnosti, Izvor koji Bog svaki put iznova za svako pojedinačno telo po meri, posebno stvara i prema osećanju duhovnih otaca (a ne prema hirovima pesnika) poverava. Pesnici koji se usuđuju da se javno ispovedaju, u štampi, bez posredstva sveštenika, pesnici koji imaju viziju, autentična otkrića, po njemu, su bili najveće zlo. A ako je neki Volter smatran pesnikom, teško je reći da je sumnjao u opasnost tamo gde je nije bilo.

Uzimajući sve to u obzir bilo je lakše razumeti nemir kardinala Peletia koji je četvrti put čitao pismo grofice Kostrovicke.

– Milosrdni Bože – šapnuo je. – Ako je istina da sam začeo Tvog protivnika, ukloniću ga iz knjiga živih, zbrisaću ga s površine zemlje na način koji smatram odgovarajućim. Obećavam Ti to.

4.

– I...? – reče kralj Umbertoo.

– I, *Sire*, da li misao koju je kardinal Mejning nazvao ludačkom još ispašta u Najsvetijoj glavi ili ne, ti u svojoj glavi u svakom slučaju znaš da ti je zemałjska vlast od Boga data.

– I...? – ponovi kralj.

– I – nastavi Peletio – *Sire*, ako bih ti rekao da postoji neko ko može postati istinska opasnost po Crkvu, zar ne bi bio obavezan da deluješ?

– Ko? – upita Umberto.

– Dete muškog pola, *Sire*. Mala beba. Pre nekoliko dana napunilo je godinu dana. Kralj se zajedno sa stolicom približi kardinalu:

– Da li je to neko iz Savojske loze? – upita on.

– Ne, *Sire*. Njegova majka je samo poljska grofica.

– A otac? – upita Umberto, gledajući kardinala pravo u oči.

– Čovek Crkve – odgovori Peletio.

Kralj se ugodno nasloni na naslon stolice, prekrsti nogu preko noge i počea se po kolenu.

– Ne vidim iz kog razloga sin takvog para može pretendovati na presto.

– *Sire*, ali ko govori o tome?

– Na osnovu toga – ponovi Umberto – ne vidim kako jednogodišnja beba koja svojim rođenjem ne može pretendovati na presto, kako ona može biti opasna?

– *Sire* – reče Peletio sa strahopoštovanjem. – Moram ti objasniti najvažniju stvar...

– Koju? – upita kralj.

– Beba je pesnik – reče kardinal.

– I...? – upita kralj. – Šta s tim?

To neprestano „I..., i...” iznervira kardinala.

– I – ponovi on – promenićeš svoje mišljenje, *Sire*, kada saznaš da ta beba nije napravljena od mermera, ili na osnovu legende, ili od hartije. Majka je bebu nosila u stomaku toliko vremena da se moglo stvoriti devet slonova, jedan za drugim, i, *Sire*, stvorila ju je stoprocentno od krvi i mesa.

Tu kardinal uvuče ruku u purpur svoje odežde i dodade:

– Pesnik sazdan od krvi i mesa predstavlja najveću opasnost po crkvu, civilizaciju i Savojsku lozu.

Izgovorivši ovo, izvuče iz jednog nabora malu, sivu, mirišljivu kovertu. Evo još jednog pisma koje sam dobio od grofice – reče, držeći list papira u jednoj ruci, a naočare opervažene zlatnom žicom u drugoj i poče da čita:

...e... he he he... danas je Gijom napunio prvu godinu. Presladak dečkić, počinje već da govori. Šta izgovara?! Il peut dejil versifier avec grace. Azali čuvši bajku koju mu je ispričala njegova engleska guvernanta, samo četvrt sata kasnije je ponovio one dve reči koje se prilično prijatno rimuju: sword – Lord, sword – Lord?

Prva reč znači: *mač*, druga reč znači: *Bog* – reče kralj Umberto. – Uveren sam da se pomoću te dve reči može napisati istovremeno veoma hrišćanski i veoma kraljevski stih. Kardinal uzdahnu.

– Zar ne? – reče on. Nakon toga uzdahnu i, još jednom prekrstivši ruke na grudima, reče:

– *Sire*, treba da znaš pravo značenje te dve reči: *sword* i *Lord*. Treba da znaš šta sve u sebi kriju. Pre deset godina, neposredno posle Vatikanskog koncila, na kome je, nesumnjivo se *Sire* sećaš, doneta dogma o nepogrešivosti papa, dvojica engleskih protestanata obja-

vila su knjige: Darvin – *O poreklu čoveka* i Svinbern – *Himnu čoveku*. Nemamo ništa protiv Svinberna. Ni najmanje. Darvina bismo, Peletio, mogli oženiti s Biblijom, kao što je Toma Akvinski oženio Aristotela s Biblijom. I, čini se, doći će vreme kada će jedan od budućih Svetih očeva biti sposoban da od našeg Peletiomizma stvori takav autoritet katoličke misli, kakav je Leon XIII stvorio od Tomizma. Ne, Darvin nije štetan po naš filozofski sistem, međutim onaj drugi, Svinbern, čuj, *Sire*...

Kralj prekide kardinala i započe priču ne baš sigurnim glasom:

– *Let there be light, O Italy!*

Da, da – razgnevi se kardinal. – „O Italijo!“ – reče podrugljivo. – Ali, koja Italija? Da li kadkad republikanska? U kojoj će „slobodu i suvereno sunce“ zameniti *il Sovrano* Ranierija Karla Emanuela Đovanija Marije Ferdinanda Euđenija Umberta? Republika u kojoj će tvoj suverenitet ustupiti pred administracijom razuzdane slobode i pred suverenitetom paganskog sunca? Priseti se, *Sire*: pre deset godina kada je Rim pripadao nama Svinbern je svoju knjigu posvetio Maciniju. *Sire*, jesi li siguran da danas kada Rim pripada tebi on ne piše poemu koju će posvetiti istoverniku koji je pre tri godine s nožem u ruci pokušavao da te u Napulju liši života? *Sire*, da li si siguran da on u ovom času ne oštiri svoje pesničko pero protiv tebe; Dobri Umberto, on koji se ne libi da upućuje rime protiv „onog najvišeg zla, koje predstavlja Bog!“ Ne, *Sire*, ako Svinbern figurira na listi *tvog* Ministarstva za propagandu onda ga precrtaj!

Beskrajno duboka tišina iznenada je zavladala između kralja i kardinala na tom komadu vremena-prostora između 6.14 i 6.15 časova popodne. Kada je sat konačno odzvonio četvrt sata, kardinal Peletio reče:

– Svinbernovi zemljaci i istovernici svoja interesovanja i interese usredsređuju na trgovinu. U njihovoj politici stihovi ne igraju nikakvu ulogu. Još nikada nijedan akt njihovog Parlamenta nije donet pod uticajem rimovanih argumenata. Eto, zbog čega oni svojim pesnicima daju tu đavolju slobodu izražavanja svih mogućih huljenja koja štamparske boje uspevaju da odštampaju. A njihova kraljica? Viktorija? Ni ona ne vidi vezu koja postoji između politike i poezije. Prekaljeni su ti Englezi; politički su *imuni* na otrov Rima i Ritma. Svima to ne polazi za rukom. Sirota Francuska je na vlastitoj koži osetila za šta su sposobni ti pesnici! Ruski car ih šalje u Sibir. Platon ih iseljava u svoju Republiku. Bizmark bi im rado stavio brnjicu na nos i poslao ih dođavola. A da je danas živ Doktor Angelikus, zar ne bi potvrdio da im moramo uskratiti slobodu izražavanja i likvidirati ih, tj. pesnike, jer su oni pravi jeretici, oni koji ubijaju dušu, a ti što ubijaju dušu gori su od onih koji ubijaju telo.

Zvuk trube i konjskih kopita prođe kroz spuštene roletne. Četa kraljevske konjice izvela je smenu straže.

– U redu, ali šta s tim? – reče kralj Umberto.

– Šta s tim? – ponovi kardinal. – Zar malopre, *Sire*, nisam izneo pravo značenje one dve rime u Svinbernovom stihu: *sword-Lord*? Zar ne vidiš da su kao dve šake gorućeg sumpora bačenog na krunu i na tijaru?! Zar u tvojim ušima ne zvuče kao dva barutna punjenja, koja su ispalili tajni zaverenici koji već deset godina pokušavaju da razore Stenu ispod jednog i drugog trona, ispod tvog trona i trona Svetog Petra? Da ili ne? I sada, *Sire*, kada si od mene saznao za postojanje pesnika koji nema još ni dve godine a već se baca na one dve reči,

da bi ih rimovao, kao što to čini onaj stari ateista i revolucionar – zar te, *Sire*, ne obuzima užas pri samoj pomisli šta će napisati kada bude u njegovim godinama, odnosno šta će napisati 1914. godine?

– Ne razumem sasvim šta Eminencija želi – reče kralj.

– Obećao sam Gospodu Bogu Svemogućem da ću pesnika zbrisati s površine zemlje – reče kardinal.

– Svinberna? – upita kralj.

– Ne! – reče kardinal. – Ne Svinberna već onog drugog: sina grofice Kostrovicke...

Godine 2022. Poštanski ured, Odeljenje hitnih pošiljki (Vanevropski sistem) – služi se telereizmorima koji su trodimenzionalni i čvrsti i deluju na osnovu sledećih načela:

1. sistematska analiza pošiljke (*razlaganje*) na protone, neutrone i elektrone;

2. slanje signala u prijemnoj stanici;

3. sinteza „iste“ pošiljke od drugih protona, neutrona i elektrona (*slaganje/sastav*).

Pismo se razlaže u predajnoj stanici i slaže (od lokalnih protona, neutrona i elektrona) u prijemnoj stanici.

Papa umire. Izbor Sledećeg. Zbog učešća na izborima Peletio je pozvan u Novi Vatikan na Floridi, u Sjedinjenim Američkim Državama. Odlučuje da krene poštom. Da se izdeli u Rimu a sjedini u Sjedinjenim Američkim Državama.

Uoči tog postupka (čije vreme trajanja ne može biti duže od 10^{-32} sekundi) telefonistkinja u Rimu poziva telefonistkinju u Njujorku: „Pažnja! Gotovo!“ Zbog skupa okolnosti ne jedna telefonistkinja u Njujorku već 12 telefonistkinja u različitim državama Severne Amerike prima poziv i čeka u stanju pripravnosti, da bi u konačnom ishodu kardinal – koga je poslala jedna stanica u Rimu – bio „primljen“ od 12 stanica u Sjedinjenim Američkim Državama. U konačnom ishodu 12 identičnih (?) kardinala Peletio kreće iz različitih država Amerike u Novi Vatikan na Floridi.

Koliko duša imaju?

Da li onoliko koliko glasova treba da dobiju?

Kada i kako će se međusobno razlikovati s obzirom na sticanje neidentičnih novodobijenih karakteristika?

Nove mogućnosti vanseksualne reprodukcije: biraš tip *homo* koji je potreban (armija, kler, &c.) i umnožavaš ga posredstvom Poštanskog ureda (Departman umnožavanja), Dodatne usluge.

Osobu dezintegrišeš, čuvaš zapis procesa. Taj zapis u svakom trenutku u budućnosti – bližoj ili daljoj – propuštaš kroz prijemnik i integrišeš osobu onakvu kakva je bila pre 10, 100 ili 1000 godina.

(U tom slučaju – šta se događa s praroditeljskim grehom?) Nove mogućnosti besmrtnosti? Nove mogućnosti amoralnosti?

Od biografija:

Zvanični biografi Gijoma Apolinera 1858. godinu navode kao godinu rođenja njegove majke; iz čega bi proisticalo da je 1862. godine, kada je kardinal Peletio sreo onu stariju gospođicu u salonu braće Gonkur, grofica Kostrovicka imala 4 godine, što je besmislica.

Ova hronološka pometnja nastala je na sledeći način: znajući da je grofica zatrudnela u 21. godini, računaju da je imala 22 godine kada se Gijom rodio. A da se rodio 1880. godine aritmetika pruža 1858. godinu kao datum rođenja njegove majke. Međutim, mi znamo da ga grofica u svojoj utrobi nije nosila devet meseci već 18 godina, iz čega proizilazi da je 1880. imala 39 godina, a sporne 1862. godine 21 godinu.